

Jaarverslag It Eibertshiem 2018.

www.ooievaars.nl

Ooievaars.nl

In dit verslag een overzicht van een zeer succesvol jaar voor de ooievaars. Nog nooit waren de resultaten zo overweldigend als dit jaar en het was gelukkig een groot contrast in vergelijking met 2017.

In de ban van.....

Wie nog niet in de ban van vogels is moet opschieten want anders zou het wel eens te laat kunnen zijn, want we lezen overal kommer en kwel verhalen over hoe slecht het gaat met vele van de ons zo dierbare vogels. En ook hier bevestigd uitzondering de regel. Voor mij, voor ons als Eibertshiem was 2018 een fantastisch jaar. Een passie is besmettelijk. Passie is onweerstaanbaar en passie voedt ons innerlijke vuur. Het vuur is in de afgelopen 40 jaar nog niet eerder zo hoog opgelaaid. Kortom het was echt genieten. En wat is er nu mooier dan dat je kunt genieten van vogels, van ooievaars in ons geval. Heel veel mensen genoten met ons mee, voelden met ons mee. Via onze webcam, via facebook, via onze website en live door met eigen ogen de vogels te volgen. Velen hebben we op het spoor gezet en velen voelden de schoonheid van de ooievaar. Mensen zullen vergeten wat je hebt gezegd, mensen zullen vergeten wat je hebt gedaan, mensen zullen vergeten wat je hebt geschreven maar mensen zullen nooit vergeten wat je hen hebt laten voelen.

It Eibertshiem in 2018.

In het afgelopen jaar waren er 26 (2017-28) bezette nesten en werden er 32 (2017-17) jongen groot. Ten opzichte van het rampjaar 2017 is dit een stijging van 88%. In Beetsterzwaag waren 53 bezette nesten en er werden 107 jongen groot. De stijging ten opzichte van 2017 was daar maar liefst 328%. In Tietjerk is het beeld wat constanter, want ook daar was dit jaar het aantal groot geworden jongen erg laag te noemen. Uit de 18 bezette nesten werden 10 jongen groot (2017 uit 22 nesten 5 jongen) en dat roept natuurlijk ook gelijk de vraag op waarom de reproductie in Tietjerk zo laag is. We kunnen daar echter tot heden geen duidelijk antwoord op geven. Ook in ooievaarsland zijn nog veel dingen wat we niet weten en/of kunnen verklaren.

Ook is het verstandig om het succes van 2018 te nuanceren want we weten nu eenmaal dat volgend jaar het beeld volstrekt anders kan zijn. Daarom even op een rij de resultaten van de afgelopen 10 jaar vanuit Earnewâld en Beetsterzwaag.

Jaar.	Nesten Earnewâld.	Uitgevlogen jongen.	Nesten Beetsterzwaag.	Uitgevlogen jongen.
2018	26	32	53	107
2017	28	17	43	25
2016	22	19	33	50
2015	21	35	30	63
2014	19	42	30	62
2013	14	8	30	27
2012	12	12	26	32
2011	13	16	25	50
2010	12	15	25	30
2009	14	10	15	21

Aankomstdata en eerste ei.

Met enige regelmaat komt de vraag; hoe het nu zit met de aankomstdata en de data van het eerste ei. Is dit nu veel eerder dan 50 of 100 of 150 jaar geleden? Wetenschappelijk kunnen we dit niet vaststellen maar op basis van literatuuronderzoek kun je wel stellen dat er een trend is dat ooievaars eerder terugkomen op hun nest dan 150 jaar geleden, maar het eerste ei schuift trendmatig minder snel naar voren. Vanuit It Eibertshiem redeneren wij altijd dat we op 1 april het eerste ei hebben en dan dus op 1 mei het eerste jong. Dit op basis van de ervaringen van de afgelopen 35 jaar. Gemiddeld zijn onze ooievaars altijd in februari al op hun post (nest) maar het eerste ei is er niet altijd in maart al. Op 1 april 2013 is het -6°C en er is nog nergens ook maar een takje op een van de nesten gebracht. En ook in 2017 waren de ooievaars later dan gewoonlijk met het eerste ei. Kortom tussen aankomstdata en het eerste ei zit een sterk wisselende tijdsspanne, iets wat we ook in begin 1800 al tegen komen. In de afgelopen 10 jaar komen onze ooievaars eind februari terug op hun nest en 4 keer is het al maart met als laatste datum 5 maart (2017 & 2009) Het eerste ei is er zoals gezegd rond 1 april en onze ring-dag hangt daar weer mee samen. Gemiddeld is dit rond half juni. In 2017 was het op 9 juni en in 2013 op 29 juni, want toen was er op 1 april nog geen ei omdat het nog matig vroom.

In Friesland (Wirdum) heb ik ook even de aankomstdata op een rij gezet rond 1830.

1824 >20 maart

1825 >8 maart

1826 >27 maart

1827 >4 april

1828 >23 maart

1829 >9 april

1830 >8 maart

1831 >10 maart

1832 >14 maart

1833 >15 april

Wat nog opvalt bij die meldingen is dat in 1829 de partner er pas op 18 april is en in 1830 pas op 27 maart. Gaan we verder in de tijd terug dan lezen we dat tussen 1700 en 1750 de aankomstdata lag rond 24 maart en tussen 1600 en 1650 was het 20 maart.

Ringen.

In de afgelopen (bijna) 40 jaar hebben we veel ooievaars van een ring voorzien en we hebben dan ook al een paar duizend terugmeldingen. Daar zijn ook ruim 200 waarnemingen bij uit het buitenland. En die leren ons dat de ooievaars niet trekken naar Afrika maar naar Spanje en aldaar overwinteren. Ruim 80% van de buitenlandse terugmeldingen komt daar vandaan. Daarnaast zijn er 10-tallen uit Frankrijk, Portugal en België.

Ook zijn er 17 in Duitsland gesignaleerd, 4 in Zwitserland, 3 in Denemarken en 2 in Engeland.

De meest verre melding komt van Guinee-Bissau, deze is dus een 6500 km ver gevlogen, daarnaast is er 1 melding uit Marokko en 1 uit Algerije. Dit zijn ook de enigste meldingen uit het Afrikaanse werelddeel.

Vanuit Nederland zijn er natuurlijk honderden meldingen, maar ook daar zeer grote verschillen. Van veel ooievaars krijgen we geen enkele melding en een ander exemplaar wordt 60 keer afgelezen.

Al die ringmeldingen leveren ons dus een schat aan gegevens. Zo wordt nummer 644 in 2006, 2007 en 2008 op Terschelling gezien, nummer 777 op Texel en 190 op Schiermonnikoog. Ooievaar 2124 broedt 2 jaar achterelkaar in Ribe in Denemarken en nummer 4527 broedt 12 x in Duitsland tussen 2000 en 2015. En ook nummer 285 gaat 8 jaar achterelkaar naar Duitsland. En op onze eilanden zie je dus soms een ooievaar maar nummer 3^E 401 werd dit voorjaar een maand lang waargenomen in Engeland.

Sommige ooievaars kunnen we de gehele trekroute volgen, want soms krijgen we eerst een paar meldingen uit midden en zuid Nederland, dan België en bijvoorbeeld 3 meldingen uit Frankrijk om uiteindelijk in Madrid uit te komen. En er zijn ooievaars bij waarvan we wel 10 jaar achterelkaar meldingen uit regio Madrid ontvangen.

Daarnaast natuurlijk tientallen meldingen uit eigen land en regio. Zo kunnen we goed zien dat ooievaars geboren in Earnewâld in Beetsterzwaag broedden en omgekeerd zie je dat ook. Uit midden en zuid Friesland krijgen we heel veel meldingen, maar boven de grens hemelsbreed Damwoude/Kollum komen nooit meldingen. En ook in bijvoorbeeld Gaasterland ziet men zeer zelden een ooievaar. Nummer 405 wordt bijvoorbeeld in 1985 en in 1989 gezien op Laaxum en heeft daar zelfs een tijdje, zonder resultaat op het nest gezeten. Vanuit Gaasterland richting Workum en Sneek is de ooievaar dus schaars. Toch zie je dat ook in Friesland de situatie wijzigt want vanuit Sneek richting Joure en hemelsbreed Hommerts tref je de ooievaar steeds vaker. In Uitwellingerga zit al ruim 10 jaar een broedpaar en dit jaar waren er 3 broedparen. En ook in Hommerts was activiteit op een nest. Bij Bloksleat zat een jaar of 3 een broedpaar en dit jaar waren er twee, wel mislukten beide pogingen. Maar ook aan de andere kant van het Sneekermeer was vooruitgang want voor het eerst broedde er ook een paar in Offingawier, met succes. Kortom er is hoop voor mijn nest te Boazum, want hemelsbreed ligt dat op 4 kilometer afstand. In sommige andere delen van Friesland zien we eenzelfde beeld. En voor heel Nederland geldt hetzelfde, in al de provinciën broedden ooievaars en ook op plaatsen waar ze al jaren niet meer voorkwamen, het gaat dus crescendo.

Waterriet, karekiet, roerdomp etc.

In 2015 zijn we naast ooievaars ook gestart met het beheersplan voor de roerdomp. In de combi met Vogelbescherming Nederland sluit dit naadloos aan bij het actieplan “red de grote karekiet”. Wij hebben gekozen om als insteek de roerdomp te nemen en op initiatief van It Fryske Gea is dit in gezamenlijkheid opgestart. In het plan van VBN werd al gemeld dat de kosten voor waterriet rond de 5000€ per hectare bedragen. Als Eibertshiem hebben we 15.000€ ingezet voor de aanplant van waterriet en hierdoor zijn er 32.000 rietstekjes geplant. Daarnaast moest waterriet hersteld en rasters worden geplaatst om de vraat door ganzen tegen te gaan. We hopen dat op den duur de roerdomp maar ook grote karekiet, baardmannetje en bijvoorbeeld porseleinhoen hiervan profiteren. Uiteraard is dit een kwestie van lange adem.

Ooievaars in het nieuws.

Uiteraard zorgen wij ervoor dat de ooievaars in het nieuws komen en blijven en we kregen dit jaar hulp van Halbe Hettema. We leveren jaarlijks onze verslagen bij hem aan en heel vaak lezen we dat dan in de Leeuwarder Courant terug. Afgelopen jaar ging Halbe met pensioen en daarin was er een speciale bijlage van Halbe onder de titel: Vogels komen, vogels gaan. Bij de start lezen we,

Laten we beginnen met het verhaal van de ooievaar, een vogel die tot de verbeelding spreekt. Ik groeide op in Buitenpost, waar sinds mensenheugenis in een weiland aan de westelijke toegangsweg een paalnest staat voor deze langbenige zwart-witte vogel. Oude mensen die wisten dat vroeger alles beter was, vertelden dat het nest tot in de jaren 50 bewoond was geweest. Maar nu was het buiten gebruik. Ik nam het voor kennisgeving aan. In de jaren 60 zag je nauwelijks ooievaars. In heel ons land waren er in 1969 nog 17 broedparen. Er kwam een fokprogramma, met een hoofdstation in Groot Ammers en twaalf buitenstations, in Friesland in Earnewâld, Spanga en Akmarijp. Zowaar lukte het om de ooievaars terug te krijgen. Hij werd afgevoerd van de rode lijst en het fokprogramma eindigde in 2004. Ondertussen was de verbetering van het leefgebied van de zo karakteristieke vogel van ons polderland al in gang gezet. Het was een succesverhaal, waar eerst de ooievaars het hele jaar bleven rondhangen bij de fokstations, ondernamen later steeds meer jongen de reis naar Afrika om daar te overwinteren. Ze kwamen terug en vestigden zich als broedvogel op de nesten van vroeger. En zo kreeg ook in 2004 mijn geboortedorp zijn ooievaars terug. Het deed me wat.

Wat fijn om te lezen, met dank aan Halbe! Hier de ooievaars in Buitenpost in 2017.

En ook verder blijft de ooievaar in het nieuws, bij de wintertelling, bij de ring-dag, bij het verschijnen van ons jaarverslag etc. etc. Maar ook bij het ergens nieuw verschijnen van een broedpaar of iets dergelijks. En natuurlijk zorgen we zelf voor verspreiding van informatie.

Via de auto maken we melding van www.ooievaars.nl en zo krijgen 100.000 mensen de tekst in beeld. En ook bij allerlei artikelen en radio en tv-items laten we de website horen. Gemiddeld hebben we daar de laatste jaren steeds ruim 30.000 bezoekers, met vorig jaar een uitschieter naar meer dan 60.000 en in 2018 waren er 42.500 bezoekers. Nog steeds ruim boven ons jaargemiddelde maar we moeten wel steeds meet moeite doen om die aantallen te halen. Voorheen sleepte onze webcam ons erdoor maar met wereldwijd ruim 400 ooievaars webcams is de concurrentie groot.

Via facebook bereiken we wel steeds meer mensen want ook in 2018 waren er meer dan 1 miljoen welke onze berichten gezien hebben en waren er meer dan 60.000 reacties. Vanaf 22 maart 2015 zitten we op facebook en de eerste 1000 likes waren er op 3 juli 2016. Op 5 juli 2017 waren er 5000. En in augustus 2018 stond de teller op 15.000 likes/volgers.

Tot besluit,

Blijf ons volgen, lees, kijk en geniet. Januari 2019 Stichting It Eibertshiem.

